

Sygn. akt VI U 510/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 grudnia 2020 roku.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący sędzia Przemysław Chrzanowski

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2020 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy M. W.

przeciwko (...) w W.

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

w związku z odwołaniem M. W.

od orzeczenia (...) w W.

z dnia 11 października 2019 roku, Nr (...). (...).1. (...).2019

oddala odwołanie.

ZARZĄDZENIE

doręczyć stronom odpisy wyroku wraz z pouczeniem o dopuszczalności, warunkach, terminie i sposobie złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia tego wyroku i wniesienia apelacji od wyroku.

Sygn. akt VI U 510/19

UZASADNIENIE

M. W. złożyła odwołanie od orzeczenia (...)w W. z dnia 11 października 2019 roku, Nr (...). (...).1. (...).2019, w którym przyznano umiarkowany stopień niepełnosprawności. Odwołująca wniosła „odwołanie co do treści orzeczenia w punkcie 1/5/7/9” (k. 1).

W odpowiedzi na odwołanie, (...)w W. wniósł o oddalenie odwołania. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że nie znalazł podstaw do zmiany wydanego orzeczenia i uznał za zasadne przekazać sprawę do dalszego rozpoznania przez Sąd (k. 10).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

U odwołującej M. W. stwierdzono w rozpoznaniu zasadniczym chorobę dwubiegunową afektywną oraz choroby współistniejące: zmiany dyskopatyczne i zwyrodnienie kręgosłupa.

W dniu 11 października 2019 roku (...) w W. stwierdził m.in. umiarkowany stopień niepełnosprawności na okres do 11 października 2021 roku, który się datuje od 31 marca 2010 roku. (...) w W. wskazał, że niepełnosprawność istnieje od 17-go roku życia.

M. W. złożyła odwołanie od w/w orzeczenia (...)w W. poparł swoje stanowisko (k. 10).

Zgodnie z treścią art. 278 § 1 k.p.c. w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych sąd po wysłuchaniu wniosków stron co do liczby biegłych i ich wyboru może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii.

Celem zweryfikowania zasadności orzeczenia (...) i twierdzeń odwołującej należało dopuścić dowód z opinii biegłych neurologa, ortopedy i psychiatry w celu ustalenia, czy odwołująca jest osobą niepełnosprawną, a jeżeli tak to do jakiego stopnia niepełnosprawności zalicza się:

- znacznego,
- umiarkowanego,
- lekkiego;

czy naruszenie sprawności organizmu jest trwałe, czy okresowe, na jaki czas i kiedy powstało oraz jakie są symbole niepełnosprawności, a także w celu ustalenia poniższych wskazań w stosunku do odwołującej:

- jakie są wskazania co do zatrudnienia (otwarty rynek pracy, stanowisko pracy przystosowane, zakład pracy chronionej, ograniczenia), szkolenia, w tym specjalistycznego, zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej, uczestnictwa w terapii zajęciowej;
- czy istnieje konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie;
- czy istnieje konieczność korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki;
- czy istnieje konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji;
- czy spełnia przesłanki określone w art. 8 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku - Prawo o ruchu drogowym;
- czy spełnia przesłanki do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

Sąd zlecił biegłym ustosunkowanie się do opinii (...) i dokumentacji lekarskiej, a także wskazanie, czy istnieje konieczność dopuszczenia dowodu z opinii biegłego lekarza innej specjalności. Sąd zlecił biegłym sporządzenie opinii na podstawie dokumentacji lekarskiej, akt sprawy oraz badania odwołującej, którą zobowiązano do dostarczenia pełnej dokumentacji związanej z leczeniem i stanem zdrowia - wszelkie wyniki badań i opinii lekarskich, zaświadczeń o stanie zdrowia, karty leczenia szpitalnego itp. (k. 14).

Lekarz J. S. – biegła sądowa w zakresie neurologii – uznała zbadaną za osobę niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym od 31 marca 2010 roku do 11 października 2021 roku. Biegła potwierdziła przewlekły zespół bólowy kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo-krzyżowego bez istotnego upośledzenia jego funkcji ruchowej na podłożu zmian zwyrodnieniowych, dyskopatycznych; niewielki niedowład prawych kończyn o nieustalonej etiologii; utraty przytomności bez drgawek o nieustalonej etiologii. Zaburzenia afektywne dwubiegunowe pozostawiła do oceny psychiatrycznej (k. 37).

Lekarz J. S. – biegła sądowa w zakresie neurologii – podkreśliła, że jej stanowisko jest zgodne z opinią Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. z dnia 11 października 2019 roku (k. 37v).

Także lekarz K. K. – biegły sądowy w dziedzinie ortopedii i traumatologii – uznał badaną za osobę niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym, od 17-go roku życia do 11 października 2021 roku. W rozpoznaniu biegły wskazał: choroba afektywna, dwubiegunowa; uzależnienie od narkotyków, alkoholu, benzodiazepin; nawracające dolegliwości bólowe kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego w przebiegu zmian zwyrodnieniowych i dyskopatii (k. 49).

Lekarz K. K. – biegły sądowy w dziedzinie ortopedii i traumatologii – podkreślił, że jego stanowisko jest zgodne z opinią Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. z dnia 11 października 2019 roku (k. 49v).

Biegła sądowa z zakresu psychiatrii B. P. w swojej opinii także wskazała na chorobę afektywną dwubiegunową, uzależnienie od alkoholu, narkotyków i leków (...). „Z uwagi na stan psychiczny badana jest samodzielna i wydolna w podstawowych codziennych czynnościach typu higiena, poruszanie się. U badanej dominują okresy wzmoczonego samopoczucia, powikłane dodatkowo nadużywaniem (...). Dodatkowo podaje osłabienie koncentracji uwagi, zapominanie, w codziennych czynnościach wspiera ją mąż, kontroluje jej leczenie, jest wycofana z relacji społecznych.” (k. 60). „Badana wymaga stałej kontroli leczenia, z uwagi na tendencje do dysforii nie jest w stanie utrzymać się w pracy, załatwiać swoich spraw, na odmowę reaguje agresją słowną lub czynną, kieruje się doraźnymi potrzebami.” (k. 61). „Jeżeli chodzi o stan psychiczny, dane z dokumentacji medycznej, wskazane dane z akt sprawy oraz dane z aktualnego badania, dają podstawy do orzeczenia u badanej z uwagi na stan psychiczny umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (2-P) do 11 października 2021 roku, niepełnosprawność istnieje od 15 rż. (pobyt szpitalny z rozp. CHAD/epizod manii), ustalony stopień od 31 marca 2010 roku. Wskazania: częściowa pomoc usługowa – korzystanie z systemu wsparcia w samodzielnej egzystencji, okresowo wymaga stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji” (k. 61).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach rozpoznawanej sprawy, a w szczególności w aktach (...) w W., a także w oparciu o dowody z opinii lekarza K. K. – biegłego sądowego w dziedzinie ortopedii i traumatologii, biegłego sądowego z zakresu psychiatrii B. P. oraz lekarza J. S. – biegłego sądowego w zakresie neurologii.

Zgromadzone w niniejszej sprawie dowody z dokumentów Sąd ocenił jako wiarygodne, bowiem są one nie tylko spójne wewnętrznie, ale i korespondują ze sobą, tworząc logiczną całość. Dlatego też stanowiły podstawę ustalonego przez Sąd stanu faktycznego w niniejszej sprawie.

Podobnie Sąd ocenił opinie lekarza K. K. – biegłego sądowego w dziedzinie ortopedii i traumatologii, biegłego sądowego z zakresu psychiatrii B. P. oraz lekarza J. S. – biegłego sądowego w zakresie neurologii. Zdaniem Sądu przedłożone opinie są jasne oraz rzeczowe. W ocenie Sądu brak jest podstaw do zakwestionowania ich rzetelności, dlatego też jako nie budzące wątpliwości, stanowiły wartościowy materiał dowodowy, na którym Sąd opierał się przy wydawaniu orzeczenia w niniejszej sprawie, z zastrzeżeniem wskazanym w dalszej części uzasadnienia.

Natomiast Sąd nie uznał za wiarygodne twierdzeń odwołującej w zakresie stopnia niepełnosprawności. W tym zakresie, zgodnie z art. 278 kpc, w niniejszej sprawie wymagającej wiadomości specjalnych, Sąd dopuścił dowód z ww. opinii biegłych sądowych.

Zdaniem Sądu brak było podstaw do dopuszczania dowodu z kolejnych opinii. Nie można bowiem skutecznie wnioskować o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego jedynie na tej podstawie, że dotychczasowa opinia jest niekorzystna dla strony. Stanowisko to jest uzasadnione utrwalonym już orzecznictwem sądowym. Przykładowo można wskazać w tym miejscu wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 25 sierpnia 2011r. (I ACa 316/11 LEX nr 1095795) zgodnie z którym, niedopuszczenie dowodu z kolejnej opinii biegłego jest prawidłowe w sytuacji, jeżeli opinia nie odpowiada oczekiwaniom strony i nie zgłasza ona żadnych merytorycznych uwag do opinii. Samo

stwierdzenie strony, że się z nią nie zgadza, nie oznacza, że opinia jest wadliwa. Podobnej treści jest również teza 2 wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 czerwca 2009r. (V ACa 139/09 LEX nr 551993) zgodnie z którą, o ewentualnym dopuszczeniu dowodu z opinii innego biegłego tej samej specjalności nie może decydować wyłącznie wniosek strony, lecz zawarte w tym wniosku konkretne uwagi i argumenty podważające miarodajność dotychczasowej opinii lub co najmniej miarodajność tę poddające w wątpliwość. W przeciwnym wypadku wniosek taki musi być uznany za zmierzający wyłącznie do nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu, co winno skutkować jego pominięciem. W przedmiotowej sprawie przekonanie strony odwołującej o stopniu niepełnosprawności wynika jedynie z subiektywnego przekonania, nie popartego żadnymi dowodami. Sąd uznał, iż opiniom złożonym w przedmiotowej sprawie przez biegłych sądowych nie można niczego zarzucić, dlatego oceniając je jako prawidłowe i wiarygodne, na ich podstawie dokonał ustaleń faktycznych.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych stanowi, że ustala się trzy stopnie niepełnosprawności, które stosuje się do realizacji celów określonych ustawą:

- 1)znaczny;
- 2)umiarkowany;
- 3)lekki.

Zgodnie z art. 4 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych:

ust. 1. Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

ust. 2. Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

ust. 3. Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

ust. 4. Niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

U M. W. rozpoznano chorobę afektywną dwubiegunową; uzależnienie od narkotyków, alkoholu, benzodiazepin; nawracające dolegliwości bólowe kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego w przebiegu zmian zwyrodnieniowych i dyskopatii.

1. Lekarz K. K. – biegły sądowy w dziedzinie ortopedii i traumatologii,
2. biegły sądowy z zakresu psychiatrii B. P. oraz
3. lekarz J. S. – biegła sądowa w zakresie neurologii

zgodnie uznali badaną za osobę niepełnosprawną w okresie do dnia 11 października 2021 roku w stopniu umiarkowanym – czyli tak jak stwierdził to Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. w swoim orzeczeniu z dnia 11 października 2019 roku, Nr (...). (...).1. (...).2019.

Sąd swoje rozstrzygnięcie oparł na rzetelnych, przekonywujących i zbieżnych ze sobą pisemnych opiniach lekarza K. K. – biegłego sądowego w dziedzinie ortopedii i traumatologii, biegłego sądowego z zakresu psychiatrii B. P. oraz lekarza J. S. – biegłego sądowego w zakresie neurologii. W ocenie Sądu opinie biegłych sądowych są wiarygodne, jasne, rzeczowe i nawzajem się uzupełniają. Zostały sporządzone przez specjalistów, po dogłębnej analizie całej dokumentacji medycznej oraz dodatkowo, po przeprowadzeniu przez biegłych badań lekarskich. Opinie biegłych sądowych, jako logiczne i wyczerpujące, Sąd uznał za podstawę merytorycznego rozstrzygnięcia, przyjmując zawarte w nich ustalenia za własne, z zastrzeżeniem wskazanym w dalszej części uzasadnienia. Biegli sądowi zgodnie nie znaleźli podstaw do zaliczenia odwołującej do znacznego stopnia niepełnosprawności.

Natomiast odnośnie stwierdzenia przez biegłą sądową z zakresu psychiatrii B. P., że badana „okresowo wymaga stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji” (k. 61), należy podnieść słuszność stanowiska(...)w W.. Otóż wskazanie „nr 7” przeznaczone jest wyłącznie dla osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności (k. 11v). Wynika to z treści ww. przepisu art. 4 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, gdyż do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Z kolei do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Żaden z trzech biegłych sądowych nie zaliczył odwołującej do najwyższego stopnia niepełnosprawności, znacznego. W konsekwencji Sąd nie może zmienić zaskarżonego orzeczenia w zakresie wskazania z punktu 7 i stwierdzić, że istnieje konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Tym bardziej, że na karcie 61 akt sprawy biegła nie stwierdziła takiej „stałej lub długotrwałej” konieczności, a jedynie jej „okresowość”, co nie mieści się w dyspozycji ww. przepisu. Dlatego – z uwagi na wyraźne ww. uregulowania ustawowe – Sąd nie oparł się w tej części na opinii biegłej. Natomiast w zakresie wskazania: częściowa pomoc usługowa – korzystanie z systemu wsparcia w samodzielnej egzystencji, to takie wskazanie już jest zamieszone w punkcie 6 zaskarżonego orzeczenia.

Z uwagi na powyższe, odwołanie podlegało oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w zw. z art. 3 oraz 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.